

Halslingerende Koereiger

Van 17 november 1974 tot en met 1 maart 1975 bevond zich een ongeringde en schuwe Koereiger bij Lopik en Cabauw in Utrecht. Het geval is door de CDNA aanvaard. Op 22 februari zag ik de vogel aldaar. Deze was actief in een weiland aan het foerageren. Tussendoor maakte de vogel af en toe een opvallende en merkwaardige beweging, die bij mij en bij andere aanwezigen veel verbazing wekte. De vogel slingerde de hals heftig heen en weer, dwars op de loopprijs. Kop en lichaam bleven daarbij op hun plaats. Een medewaarnemer beschreef de beweging als 'slungelachtig'. Hancock & Kushlan (1984) maken op pagina 147 melding van 'Neck Swaying' als onderdeel van het foeragegedrag. Ik heb dit gedrag nadien nooit meer bij Koereigers gezien, ook niet in het buitenland en ik kan ook niet zeggen hoe wijd verbreid het is.

■ P. Bauwens, Kapelstraat 43, 3572 CJ Utrecht, (030) 273 36 28.

LITERATUUR:

Hancock, J. & J. Kushlan (1984): *The Herons Handbook*. Croom Helm, London & Sydney.

Ralreiger in paalhouding

Van 15 juni tot en met 12 juli 1979 verbleef een adulte ongeringde Ralreiger in de plassen bij Ankeveen, Noord-Holland. Het geval is door de CDNA aanvaard. Op 25 juni 1979 zag ik hoe deze vogel tijdens het foerageren ogenschijnlijk van de luidruchtigheid van enkele voorbijgangers schrok en als bij reflex even de paalhouding aannam. Dat Ralreigers dit wel doen, wordt vermeld in Voous (1992) op pagina 32 en in Cramp et al (1980) op pagina 276.

■ P. Bauwens, Kapelstraat 43, 3572 CJ Utrecht, (030) 273 36 28

LITERATUUR:

Cramp, S. & K.E.L. Simmons (red.) (1980): *The Birds of the Western Palearctic*, Vol. 1. Oxford University Press, Oxford.

Voous, K.H. (1992): *Moerasvogels van Europa*. Thieme, Baarn.

De wasbeer-ekster

Vanaf dit voorjaar verbleef er in onze tuin een nogal vreemdsoortige Ekster. Voor een adulte vogel was hij mager met een opvallend dunne en schaars bevederde hals. Hij of zij maakte een hypernerveuze indruk en liep steeds knorrende geluidjes makend in het rond. Dit kon meer dan een uur duren. De vogel was altijd alleen, hoorde blijkbaar niet bij een groep en werd door soortgenoten volledig genegeerd. Maar alles wat kon vliegen en kleiner was werd prompt uit de tuin verdreven. Waar hij deze zomer steeds de grote hoeveelheden brood, en vooral broodkorsten, vandaan haalde hebben we nooit geweten. Alvorens dit of ander voedsel op te eten werd het eerst grondig gewassen in de vijver; wat hem de bijnaam van 'wasbeer-ekster' opleverde. Bij geen eetlust werd alles verstoppt op verschillende plaatsen. Meestal tussen de bodembedekkers. Meermaals werd voedsel begraven op identieke manier zoals Gaaien dit met eikels doen. Dit najaar had onze neurotische vriend weer één van die dagen die gevuld waren met jammerend door de tuin te lopen. Plots vergreep hij zich aan een Heggenmus en met het spartelend vogeltje in de snavel vloog hij weg. We hebben hem daarna nooit meer teruggezien.

■ Eddy A.J. Janssens, Veenlaan 15, B-2960 Brecht, België.

Ons 'vogelhuisje' in 2002

Nee, ik ga niet discussiëren met u over het nut of het tegennatuurlijke van het ophangen van nestkastjes aan het huis of in de tuin. Ik vertel u slechts een recente ervaring. We hebben begin herfst ons vogelhuisje schoongemaakt. Er had een Koolmees in gebroed. Zij en haar man hadden het wat moeilijk gehad door vechtpartijen met pimpels. Ook waren er onophoudelijk Gaaien en Eksters, maar daar trokken ze zich weinig van aan. We hadden opgemerkt dat er weinig voedsel werd ingebracht. Daarom dachten we dat het hele broedsel wel mislukt zou zijn.

Toch is er ten slotte tot onze verbazing nog één klein Koolmeesje uitgevlogen. Vlak na het broedseizoen en uitvliegen van het ene Koolmeesje hebben we nieuwsgierig in het lege huisje gekeken om te zien of er misschien nog onuitgekomen eitjes in lagen, zoals een vorige keer bij een verstoord pimpelnestje (vijf schattige kleine eitjes die we nostalgisch hebben bewaard in onze 'memory-kast'). Maar deze keer lagen er geen eitjes meer in het hokje.

Inmiddels was het herfst geworden en moest het huisje de jaarlijkse schoonmaakbeurt ondergaan. We hadden dat een jaar overgeslagen. Vorige keer had er een Boomklever in gebroed en we vonden het achtergelaten nest houtsnippers zo zuiver en schoon, dat we het maar zo lieten. Stiekem hoopten we dat er opnieuw een Boomklever gebruik van zou maken. Zijn bedje was al gespreid ten slotte. Maar nee. In het voorjaar geen enkel eerste broedsel bij ons, maar in het tweede deel van het seizoen kwam er een paartje Koolmezen op af. Ons ook goed. Het blijft altijd weer een soort wonder om te zien wat er gaat gebeuren.

Terug naar de schoonmaakbeurt. We zagen eerst een wat slordig en haastig samengeflanst koolmezen-nestkuiltje van bleekgeel hooi en blonde haren. Vervolgens vonden we daaronder de circa vijf centimeter dikke laag van lichtbruine houtsnippers (oud materiaal van de Boomklever). Toen we alles er uit lieten glijden, bleken er tot onze grote verbazing tussen de houtsnippers nog vier gave eitjes te zitten! Niet van de Boomklever, maar van de Koolmees! En op de bodem lag nog een vijfde eitje, vastgekleefd. Dat was iets beschadigd en het stonk ook wat. Het begon ons langzamerhand duidelijk te worden. Deze vijf eitjes waren door het dunne haar- en hooilaagje van het koolmezenkuiltje naar onder gezakt en daarna heel snel en gemakkelijk steeds verder door de veel lossere houtsnipperlaag van het boomklevernest tot zelfs de bodem afgedaald. Zij lagen daardoor volkomen buiten het 'gezichtsveld' of beter het 'belevingsveld' van het koolmezenvrouwtje.

Of zoiets ook in de natuur voorkomt, weten we niet. Best mogelijk. Wie het weet, mag het zeggen. In dit geval hebben

we het verminderde broedsucces maar toegeschreven aan onze eigen menselijke schuld. We hadden namelijk niet goed doordacht dat een vogelhuisje, met deze inventaris in de aanbieding, zulke consequenties zou kunnen hebben. Een hokje ophangen is tot daaraan toe, maar met de stoffering hoeven wij niet te helpen. Dat brengen de vogeltjes zelf wel aan. Daar zijn ze beslist niet te sloom voor. Het devies blijft: zo min mogelijk ingrijpen in de natuur. Maar soms is dat niet zo simpel. De moraal van dit verhaal is: als u vogelhuisjes ophangt in uw omgeving, maak dan elk jaar uw vogelhuisjes schoon en sla nooit één jaar over! Met oprechte excuses aan de vogeltjes.

■ Jeen en Gonnie Poeder, Van Goyenlaan 5, 3764 XC Soest.

Grote Geelpootruiter aan de Philipsdam?

Op donderdag 8 augustus 2002 rond 16.00 uur waren wij even voorbij de zuidelijke oprit van de Philipsdam aan de binnenzijde, juist naast de grote grazige vlakte, de daar aanwezige vogels aan het bekijken door onze telescopen. De temperatuur was 22° C en het was nagenoeg windstil. De lucht was meest bedekt. Observerend werden we opgeschrikt door de luide en ons volkomen onbekende roep van een grote ruiter, die op een hoogte van ongeveer acht meter vanaf de zeezijde over ons heen kwam en inviel op een afstand van ongeveer 40 m vlakbij het gebiedje, dat wij onderzochten. Het gebeurde zo onverwacht en snel, dat wij geen vliegbeeld konden vaststellen. De roep was driedelig, luid, hoog en helder, haast schel en de tonen waren niet even hoog. Waar de vogel inviel, zagen wij daarop een grote ruiter van Groenpootformaat, die echter direct opviel door het 'anders zijn'. De vogel had langere, oranjegele poten en een slankere en (daardoor mogelijk) langere hals dan die van andere grote ruiters, zoals Groenpoot- en Zwarte Ruiters, die ook ter vergelijking aanwezig waren. De snavel was donkerzwartachtig, stevig en wat opgewipt, hierin gelijkend op die van de Groenpootruiter. De vogel maakte op de rug een bruine indruk en niet grijs of grijsachtig. Rug en vleugels waren bruin en heel fijn gevlekt. Wij konden

echter niet zien of de vlekjes in de veren waren of aan de veerrandjes.

De kop vertoonde een lichte wenkbrauwstreek of -vlek. Borst en hals waren, in tegenstelling tot de hagelwitte buik en onderstaart, wat donkerder getekend, maar we konden niet vaststellen of de tekening uit strepen bestond of meer egaal was.

De waarneming werd dikwijls onderbroken, omdat de vogel dan verdween achter een basaltrandje aan de linkerrand van de genoemde grazige plaat. Achter dit randje is een redelijk groot slikje, waarin de vogel dan foeragerend verdween. Gelukkig kwam de vogel dan weer te voorschijn, waarbij ook het sierlijke en zeer rustige foerageergedrag opviel: rustig, haast waardig om zich heen pikkend.

Aantekeningen zijn ter plaatse gemaakt en thuisgekomen, de literatuur raadplegend kwamen we tot de conclusie, dat het mogelijk een Grote Geelpootruiter was geweest. Een waarneming die we u niet willen onthouden.

■ C. Hubert Tonino & Wies de Valk, Laagschoeflaan 39, 4623 TL Bergen op Zoom, (0164) 23 59 85, e-mail: chtonino@hetnet.nl.

Zwarte Roodstaart eet afval Oeverzwaluwen

Op 15 augustus 2002 zat ik in mijn foto-schuilhut bij de oeverzwaluwenwand op het industrieterrein 'De Haar' in Bunschoten. Het wilde niet erg vloten, want van de ongeveer tachtig nesten waarin gebroed was gedurende twee legfels, waren er op dit moment nog slechts drie bezet. De jonge vogels daarvan kwamen zo nu en dan aan de uitgang zitten. Er vlogen veel Oeverzwaluwen rond, vaak opgeschrikt door een overvliegende sperwermer of een Boomvalk, maar de activiteit van de Oeverzwaluwen bij de wand zelf was gering. Onverwacht verscheen er bovenop de rand van de wand een juveniele Zwarte Roodstaart die een poosje rustig bleef kijken. Toen er een oeverzwaluwouder naar een nesttunnel vloog om de aldaar aanwezige jonge vogels te gaan voeren, liep de Zwarte Roodstaart naar de nestuitgang en deed zich tegoed aan de door de oeverzwaluwouder gemorste insecten. Daarna vloog de Zwarte Roodstaart weg om even later een eindje

verder bovenop de wand te gaan zitten en de wand weer in ogenschouw te nemen. De juveniele Roodstaart bleef zo ongeveer twee uren hiermee bezig om vervolgens weg te vliegen, waarna ik ben weggegaan.

■ Wim Smeets

Veldwaarnemingen CCXXXIII

Geoorde Fuut

20-04-02 10 Holtveenslenk, Dwingelderveld, Dwingelo. P.J. de Boer.
18-07-02 1 Ven bij de Madeweg te Doldersum. E.W.F. Brandenburg.

Roerdomp

30-05-02 2 Houtwiel, Veenwouden. P. Bauwens.
30-05-02 1 Lauwersmeer, Lauwersoog. P. Bauwens.

Kleine Zilverreiger

04-06-02 1 Hegewiersterfjild, Harlingen. E.W.F. Brandenburg.

Grote Zilverreiger

06-07-02 1 Lauwersmeer, Lauwersoog. E.W.F. Brandenburg.

Lepelaar

11-05-02 1 Zuidwaard, Makkum. E.W.F. Brandenburg.
25-07-02 1 Plas langs IJssel bij Bonte koeweg, Baak/Wichmond. G. Strang. Foeragerend; nooit eerder hier gezien.

Wilde Zwaan

17-02-02 3 Rosmalensedijk, Rosmalen. P. Bauwens.

Rotgans

27-07-02 8 Terschelling. P. Bauwens. Overzomert in klein aantal.

Casarca

23-06-02 2.2 Polder Nijemirdum, Gaasterland. E.W.F. Brandenburg.

Middelste Zaagbek

28-05-02 5 Mui Westerstrand, Schiermonnikoog. P.J. de Boer. Vrouwtje. Overzomerend?

Blauwe Kiekendief

17-02-02 1 Voorbroek bij Kesselseweg, Lith. P. Bauwens. Adult mannetje, jagend.
17-02-02 1 Hoolbeemd langs Gewandeweg, Oss. P. Bauwens. Adult mannetje, jagend.
01-04-02 1 Zuidschinkeldijk tegenover Zwanenwater, Callantsoog. E.W.F. Brandenburg. Mannetje.
30-04-02 1 Praamweg, Flevoland. P. Bauwens. Vrouwtje.

Een wat merkwaardige Hout-
snip gefotografeerd na een
aanvaring te Meppel op 4 no-
vember 2002. De vogel had
een opvallend korte snavel.
Foto: Rein Schut.

Porseleinhoen							Appelscha, Appelscha. P.J. de Boer.
06-07-02	1	Vlak voor pad bij hut J. Deensgat, Lauwersmeer. E.W.F. Brandenburg. Roepend om 14.30 uur.		Witgat	13-04-02	1	Eldriksche Weiden bij Eldrik, Laag-Keppel. G. Strang. Roepend opvliegend uit slikrand bij rietlandje.
Kwartelkoning				Bosruiter	12-05-02	1	Ugolaan, Bolsward. E.W.F. Brandenburg.
13-07-01	1	Doldersum, Drenthe. E.W.F. Brandenburg & A.J. van Dijk.		Visdief	07-02-02	1	Grachtje woonwijk De Huet/ Kruizemuntveld, Doetinchem. G. Strang.
Steltkluut				Zwarte Stern	06-07-02	ca. 20	Oude Rijn-strangen, Pannerdense Waard, Pannerden. G. Strang.
10-06-02	2	Hegewiersterfjild/Polder Kimsward, Harlingen. E.W.F. Brandenburg. Broedend paartje.		Nachtzwaluw	22-07-02	1	Kale Duinen, Boswachterij Appelscha, Appelscha. E.W.F. Brandenburg.
25-07-02	1	Ezumakeeg bij het Lauwersmeer. P. Bauwens.		28-06-02	3	Veluwezoom bij De Steeg, Veluwe. G. Strang.	
Strandplevier				IJsvogel	16-03-02	2	Beekje achter Slondeweg bij Elrik, Laag-Keppel. G. Strang. Paartje.
27-04-02	2	Terschelling. P.J. de Boer. Erg schaars in het noorden.		07-04-02	2	Beekje achter Slondeweg bij Elrik, Laag-Keppel. G. Strang. Paartje.	
31-05-02	6	Afsluitdijk. E.W.F. Brandenburg. Zes territoria; waarnemingen van 31-5-02 tot en met 14-6-02.		18-05-02	1	Bargerveen, Emmen. P.J. de Boer.	
Kleine Strandloper				hele zomer	1	Vijver in park Rodichem bij Huis ter Heide, Zeist. L. v.d. Vijver. Nooit eerder gezien in 13 jaar tijd.	
11-04-02	1	De Hulk, Hoorn. P. Bauwens.		Grote Gele Kwikstaart	04-04-02	1	Koehool bij Harlingen. P.J. de Boer. Langs waddenkust, waarschijnlijk trek, zelden hier te zien.
06-06-03	6	Berlikum. P. Bauwens.		Blauwborst	20-04-02	1	Azewijnse Straat, Azewijnse
Houtsnip							
21-03-02	1	Makkumerzuidwaard, Piaam. P.J. de Boer.					
04-11-02	1	Meppel. R. Schut. De vogel had een aanvaring overleefd, maar bleek eigenaardige kop- en snavelmaten te hebben. Vooral de korte snavel was opvallend. Later losgelaten, maar vliegen bleek niet goed te gaan. Zie foto.					
IJslandse Grutto							
11-04-02	3	De Hulk, Hoorn. P. Bauwens. Zomerkleed.					
Zwarte Ruiter							
16-03-02	18	Aekingerzand, Boswachterij					

		Broek, Azewijn. G. Strang. Mannetje.	Grauwe Klauwier 18-07-02 6 Drents Fries Wold richting Vledder, Doldersum. E.W.F. Brandenburg. Eén paar met drie vliegvlugge jongen, plus een ander adult exemplaar.
Paapje 07-05-02 1	Houtwal bij Sint-Geertruid. G. Strang.	Frater 07-04-02 1	De Vlierbes, wijk De Huet, Doetinchem. G. Janze. Zingend mannetje in tuin.
Roodborsttapuit 01-04-02 2	Zwanenwater, Callantsoog. E.W.F. Brandenburg. Paartje.	Kruisbek 20-07-02 1	Montferland bij Zeddam. H. de Vos & G. Strang.
Koperwiek 07-04-02 20	Slondeweg bij Eldrik, Laag- Keppel. G. Strang. In houtwal.	Geelgors 21-04-02 5	Rand 't Montferland/ Bergherbos, Zeddam. G. Strang. Zingende mannetjes. 15-07-02 1 Kale Duinen, Boswachterij Appelscha, Appelscha. E.W.F. Brandenburg.
Grote Karekiet 06-07-02 1	Berghoofse Veer, Pannerden. G. Strang.		Waarnemingen kunnen worden gestuurd naar de redactie of naar G. Strang, Haverdreef 55, 7006 LH Doetinchem. Indien mogelijk per e-mail: gerbert.strang@hetnet.nl. Zie voor de geldende criteria 'het Vogeljaar '50(3).
Buidelmees 21-04-02 2	Eldrikse Weiden bij Eldrik, Laag-Keppel. G. Janze & R. Schwartz. Waarschijnlijk trekkend mannetje en vrouw- tje.		
Wielewaal 22-05-02 3	Dwingelderveld, Dwingelo. P.J. de Boer.		

